

Téereb Danyeel — Ñeentel bi

Pombe bu ndaw vi.

Jeff Pippenger

2023-11-27

Nu ngi di wax ci “juróom-ñetti waxtu yi” yu Levitik 26, ni ñu leen teewal ci téereb Daniel. Nu ngi ko def ndaxte benn ci melokaan yu waxe-kàddu yi ci “juróom-ñetti waxtu yi” mooy ne dafa tekki “doju tëbkat” bi tabaxkat yi bañoon. Maa ngi firi doj wi ñuy tëbbal te mi ngi ci Mbind mi, ne mooy dëgg gu nit man a gis, waaye du gisu ko. Ñi ko gis, lu am solo la ci ñoom; waaye ñi ko gisul, du li ñuy tëbb rekk, waaye mooy itam doj wi leen di yàq ba ñu mel ni pënd bu ñu rëcc.

Ba Kirist bi joxe doj ba tabaxkat yi weddi woon, mu wax ne doj-u wet wi dina nekk “boppu” wet wa. Xibaaru doj ba ñu weddi ci Mbind mi, saa yu nekk, dafay aju ci Yàlla di romb askanu kóllère gu jiitu, te ci benn jamono boobu it, Yàlla di dugg ci kóllère ak askan wi nekkoonul woon askanu Yàlla.

Yeesu ne leen: “Ndax mosul ngeen jàng ci Mbind mi ne: ‘Doj wi tabaxkat yi bañoon, moomu moo doon kër gu mag gi doxale; loolu jëfub Boroom bi la, te yéem na sunu bët yi’ ? Moo tax maa ngi leen wax ne, Buurug Yàlla dees na ko dindi ci yéen, jox ko xeet wu meññ ay meññam. Ku daanu ci doj woowu, dina dammiku; waaye ku mu daanu ci kawam, dina ko bëcceeku ba mu nekk pënd bu ñuul.” Macë 21:42–44.

Ñëkk “yonent ngir jamono” bi malaaka yu sell yi jiite William Miller ci mooy “juróom-ñaari jamono yi” ci Leviticus ñaar-fukk ak juróom-benn. Adavantis bu Laodicea tàmbalee yoonu di yàq dëgg-yu sass yi Boroom bi dajale jaarale ko ci liggéeyu Miller, bañ a nangu gis-gis bu njëkk bi Miller amoon. Ndaxte, bépp misaal bu wax ci dëkkal gu sell gu doon saxal, misaal la ci Almasi bi di “Doj wi”; moo tax bañ a nangu “juróom-ñaari jamono yi” ci 1863, du rekk misaal ci njàlbéenu yoonu bañ a nangu dëgg-yu sass yi, waaye dafay tegtal itam bañ a nangu Almasi. Ni Almasi seede woon ci doj wi ñu bañ, noonu itam Piyeer dafay wone ne benn ci waxi yonent yi jëfandikoo ak doj wu saxal wi mooy ne, ci mujj, dina nekk “boppu góngu bi.”

Moo tax na ci Mbind mi itam ne, naan: “Xool-leen, maa ngi teg ci Siyon ab doj wu mag buy taxaw kër gi, ku tànn te di ku am njariñ; te ku ko gëm, du rus.” Kon nag, ci yéen ñi gëm, mooy ku am njariñ; waaye ci ñi moy, doj wi ñi tabaxkat bàyyi woon, moom mi taxaw nekk boppu kállëg wi; te doon itam doj wu nit di tër ci, ak xeer wu nit di dàqarloo ci; ñoom ñiy tër ci wax ji, ndaxte dañuy moy; te loolu itam mooy li ñu leen sàkkaloon. Waaye yéen, xeetu nit la ngeen yu ñu tànn, saraxalekat yu buur yi, xeetu réew mu sell, nit ñi Yàlla moom, ngir ngeen yégle mbégtay ki leen woo génne leen ci lëndëm, tàbbi leen ci leeram gu yéeme; yéen ñi nekkoon lu dul ab xeet, waaye léegi nekk ngeen xeetu Yàlla; yéen ñi jotul woon yërmande, waaye léegi jot ngeen yërmande. 1 Piyeer 2:6–8.

Doju ndombo mi ci njàlbéenub Adavantism bi, dafay doon boppu góngu góogu ci xóot bi. Isaaya ànd na ak Kirist ak Piyeer, te Isaaya jëfandikoo doju ndombo mi ngir tegtal nit ñu nekk askanu

kóllère, ñu ñu di weesu ngir indi beneen askanu kóllère gu bees. Ci seedeem, mu ngi tegtal benn wàll bu def kóllère ak dee, te ñu nangoo fen. Fen wi ñu nangoo, mooy fen wi Pool wax ne mooy indi réer gu tar ci kaw ñi def kóllère ak dee, ndaxte nanguwuñu mbëggeel dëgg gi.

Kon nag, dégluleen kàddug Boroom bi, yéen nit ñi di ñaawal, yéen nguurkat yi di jiite askan wi nekk Yerusaleem. Ndaxte ngeen wax ne: Nun def nanu kóllère ak dee, te ak seex ba nu bokk ci jàmm; bu mbugal mu jàll buy feyee daldee weesu, du ñëw ci nun. Ndaxte fen def nanu ko sunu dal, te suufu ngistal lanu nëbbu. Moo tax nii la Aji Boroom bi wax: Xoolleen, maa ngi teg ci Siyon ab doj ngir cosaan, doj bu nattu, doj bu wert ngir xeeru wet gu mag, cosaan gu wóor; ku gëm du gaaw. Dinaa teg àtte ci rëdd wu jub, ak njub ci plomb bi; te taw-doj dina joq dalu fen, te ndox yi dinañu lab taxawaayu nëbb bi. Te seen kóllère ak dee dina jëfandikooatul, te seen bokk ci jàmm ak seex du sax; bu mbugal mu jàll buy feyee daldee weesu, kon dees na leen cacc ci moom. Esayi 28:14–18.

“Juróom ñetti waxtu” bi dees na ko nëbb ci suulug fen, te bu Yàlla weese ñi doon nitam ci kóllèreg gu jëkk ga, ba duggal ci kóllère ak ñaar-fukk ak ñeent junni, doj wi ñu nekkoon di bañ, mi nekkoon doj-u wet gu koñ bi, dina yéeg ba nekk “bopp”u wet gu koñ bi. Ci ñi xam dëgg gii, mu am solo lool, waaye ci ñi ko xamul, doj wi divu boppu wet gu koñ bi, du leen rey rekk, waaye ci misaal mu nekk seen doj-u bàmmee.

Ci téereb Danyeel, ci saar ñettéelu benn fukk ak juróom-ñaar, aaya fukk ak juróom-ñent, dañuy gis “mujjug mer mii”, te loolu mooy wone ne war na am itam “njàlbéenug mujj” ci mer mii. Diir boobu tambalee ci 677 lu jiitu Kirist ba, ba àgg ci 22 Oktoobar 1844, mooy diiru jamono ji kër Yàlla ga (ak mbooloom) dañu ko daan dóor ci suuf. Waaye pàppaas gi waroon na yokkute ba mer ma mat, ni ko Danyeel waxe ci saar fukk ak benn, aaya fanweeri juróom-benn. Su fekke ne mujjug mer mi ci saar juróom-ñaar mi dafay tekki mujjug ab diiru jamono, kon mujjug mer mi ci saar fukk ak benn itam dafay tekki mujjug ab diiru jamono. Lii la Biibël bi jàngale bu leer, doonte dëgg gii ñi bëggóon bëggante ak dee ñoo ko dëpp ak fenn.

Mujjug ñaari mer yi di tektal mujjug benn jamono bu niroo, ndaxte ñoom ñépp ñooy matale benn rëccu gi dox ci ñaar-fukk ak juróom-ñaar téeméer ak ñent-fukk at yu tasaaroo, njàppandi ak jaam. Buuru bëj-gànnaru gi moo jëkk a sonn ci tasaaroo, njàppandi ak jaam gi ñu wax “juróom-ñaari yoon,” ba ci 723 BC buur Asiri moo leen jàpp. Buuru bëj-saalum gi itam dafa dajale noonu ci 677 BC. Irmiya dëggal na mbir moomu.

Israyil mooytu la buy tasaaroo; gaindey yi da ñu ko dàs. Jëkk buur bu Asiri moo ko lekk; te ci mujj Nebukadnetsar, buur bu Babilon bii, dafa damm ay yaxam. Yereimi 50:17.

Yereimi moo ngi wone atine gu jëm kanam ci kaw mbugal. Waa Asiri jële nguuru bëj-gànnaru gi ci atum 723 laata Yeesu juddu, te gannaaw loolu ñu yóbbu Manase ba Babilon, dëkk bañu nekkoon ca seen réew mi, ci atum 677 laata Yeesu juddu. Gannaaw loolu, Nebukadnesar jële Yehoiakim, ba loolu mel ni muy tàmbali juróom-ñaar-fukk at yi ñu nekk ci ngàlla, ci atum 606 laata Yeesu juddu. Te gannaaw loolu, Nebukadnesar jële Sedesiya te yàq Yerusaleem ci atum 586 laata Yeesu juddu.

Njàngum bëj-gànnaru bi dañu ko waare woon ne dinañu dékku jëfandikoo ak mbugal mi njëkkoon nguur gu bëj-saalum, bu ñu saxee ci seen ñàkk dëgg ak seen càggante. Àtteb nguur gu bëj-saalum

gi dina mat ci kaw nguur gu bëj-gànnar gi, te màndarga àtte boobu mooy rëdd bu war a yòbbu ci kaw Yuda. Ci seede Isayas, lu xam ne moom rekk lawoon “rëdd bi,” waaye ci bind mi topp, “rëdd bi” mooy “rëdd bu Samariya.”

Moo tax na Boroom bi Yàlla Yisraayil ne: Xool-leen, maa ngi indi lu bon lool ci Yerusaleem ak Yuda, ba ku ko dégg, ay noppam ñaar di yëngatu. Te dinaa tàllal ci kaw Yerusaleem buumu Samari ak plomb kër Axaab; dinaa far Yerusaleem ni nit kuy far ndab, muy far ko, ba noppi daldi dëpp ko suufu. Te dinaa bàyyi desitu sama cér, jébbal leen ci loxo seeni noon; te dinañu nekk alal yu ñuy sàcc ak yóbbeef ci ñoom ñépp seeni noon; ndaxte def nañu li bon ci sama kanam, te merloo ma, dale ko bés ba seeni baay génnee Misra ba tey jii. 2 Buur 21:12–15.

Am naari waxi kàddu yu yàgg ci yeneen yi ñu maggaloon, yi war a seetlu. Bu njëkk bi mooy naan nopp yi di tàggat, te beneen bi mooy fil à plomb. Ci ay wax yooyu itam, rëddin Samaariya ñu xàmme ko ne mooy fil à plomb bu kër Axaab. Rëddin ak fil à plomb yépp jumbukaay yu àtte lañu, yu ñuy jëfandikoo ci tabax mi. Ci ay wax yooyu, dañuy wone ne benn àtte bi ñu yoree ci kaw nguur gu bëj-gànnar gi, gi ñuy tektale ci Samaariya ak kër Axaab, dina ñew itam ci kaw Yuda ak Yerusaleem. Ba ñu di joxe artu bi, nguur gu bëj-gànnar gi bu Israyil dafa ame woon ba ñu ko song, daan ko, yàq ko, te yóbbu ko ci jaam. Bëgg-bàkku Yàlla ci àtteem moo di jur tàggatug nopp ci ñi dégg artu bi. Fil à plomb ak tàggatug nopp, ñépp ñaar, gis nañu leen ñetti yoon ku ne ci Mbind mi. Ci bépp xalis, dañuy tektale merum Yàlla ci kaw ay nitam.

Ba noppi ñew, taxaw, woote ni mu daan defe yeneen yoon yi ne: “Samuel, Samuel.” Noonu Samuel tontu ne: “Waxal, ndaxte sa jaam dégg na.” Te Boroom bi wax Samuel ne: “Xoolal, dinaa def lu ci Israel, ba képp ku ko dégg ay noppam di yëngu. Bés boobu dinaa matal ci kaw Eli lépp li ma waxoon ci mbiram kër; su ma tàmbaalee, dinaa ko yeggale ba mu jeex.” 1 Samuel 3:10–12.

Bërebu kërug kërugug kër; Eli mooy wax ji ci yonent wi di def ba noppi ña koy dégg dafa diir. Diirug noppi yi, ci jamonoy Samuel, muy fërde njallug kër; Eli. Matale kàddu li ñu waxoon Samuel mooy bërebu kër; Eli ak taxawalug Samuel ni yonent. Samuel dafay teewloo nit ñi, ni Piyeer waxe, ñoom ñi nekkoon ci jamono yu weesu yéen du woon askanu Yàlla, waaye léegi ñooy askanam; ndaxte bi ñu taxawale Samuel ni yonent, kër; Eli dafa yàqu. Yereimiya itam yégale na àtte ci kaw njiiti Yerusaleem bu di def ba noppi ña koy dégg diir.

Te waxleen ne dégg baatu Boroom bi, yéen buur-i Yuda ak waa Yerusaleem; nii la Boroom ub mbooloom yi, Yàlla Israyil, waxe: Gisleen, dinaa indil bérab bii musiba, ba képp ku ko dégg ay noppam di jàll. Yereimi 19:3.

Ñetti yeneen ñaari tektal yu jëm ci nopp yi di yëngu, ñoom ñépp ñoo ngi jàppandikoo ak nit ñi bopp ci kóllère, te ñu def kóllère ak dee, ba ca gannaawam ñu song leen, noot leen, alag leen, tasar leen, te yóbbu leen jaam. Nopp yu di yëngu mooy ndigal ci àtteb merum Yàlla, te misaalu àtte boobu itam, Mbind mi dafa ko tekki ñetti yoon ak baat bi “plummet.” Jàngoon na nu ko ba noppi ci 2 Kings ak Isaïe, waaye am na beneen tektal ci Mbind mi bu “plummet,” te ci tektal boobu baat bi plummet ñu tekki ko ci beneen baat bu Ebraayik wu wuute ak ñaari tektal yi jiitu.

Noonu malaaka mi doon waxoon dafa dellusi, te yeen ma, ni nit ku ñuy yeeñe ci nelawam. Mu ne ma: «Lan nga gis?» Ma tontu ne: «Xool naa, te gis naa ab làmp bu nekk wurus képp, ak ab ndab ci kawam, ak juróom-ñaari làmp yi ci kawam, ak juróom-ñaari wëll yi ñeel juróom-ñaari làmp yi nekk ci kawam. Te am na ñaari garab yu oliw ci wetam, kenn ci ndijjooru ndab ba, ka ca des ci càmmoñam.» Noonu tontu naa, wax ak malaaka mi doon waxoon ak man, naan ko: «Lan lañu di, sama sang?» Kon malaaka mi doon waxoon ak man tontu ne ma: «Xamoo li ñuy doon?» Ma ne ko: «Déedéet, sama sang.» Mu dellu tontu, wax ma ne: «Lii mooy kàddug Aji Sax ji ñeel Serubabel ne: Du ci doole, du ci kàttan, waaye ci Sama Xelum, la Boroom mbooloom asamaan yi wax. Yow tundu gu mag gi, kan nga? Kanamu Serubabel dangay nekk suuf su sedd; te moom dina génne batu njalbéen bi ak xaacu ne: “Yiwu, yiwu na ko.”» Te kàddug Aji Sax ji ñew ci man ne: «Loxo Serubabel moo teg fondimañu kër gii; loxoom yooyu it dinañu ko matal; te dinga xam ne Boroom mbooloom asamaan yi moo ma yónni ci yéen. Ndax kan moo xeeb bésu mbir yu ndaw yi? Ndax dees na bégg, te gis plomb bi ci loxob Serubabel, ak ñoom ñaar-fukk ak benn? Ñoom mooy bët yu Aji Sax ji, yiy daw wër addina si bépp.» Noonu tontu naa, ne ko: «Lan lañu di ñaari garab yu oliw yii nekk ci ndijjooru làmp ba ak ci càmmoñam?» Ma dellu tontu ne ko: «Lan lañu di ñaari cari garab yu oliw yii, yiy walëx wurus gi ci seen bopp jaarale ko ci ñaari wëll yu wurus?» Mu tontu ma ne: «Xamoo li ñuy doon?» Ma ne ko: «Déedéet, sama sang.» Mu ne ma: «Ñooñu ñooy ñaari boroom diwlin yi, ñiy taxaw ci wetu Boroom suuf si yépp.» Sakariya 4:1–14.

Baati bi ñu tekki ci ne “plummet” ci 2 Buur ya ak Esayi 28 mooy “mishqâl,” te maanaam day doon benn diis. Ci ñaari xët yi ñépp, dañuy yokk benn diis (plummet) ci rëdd bi. Diis boobu mooñu jëfandikoo ci abal, te muy teg doxalinug àtte. Rëdd bi ak diis mooy rëddug àtte. Rëddub Samariya mooy jamonoy “juróom-ñaari yoon,” walla ñaar-fukki at ak juróom-ñaar téeméer ak ñaar-fukk. Benn boobu diir mooy ki ñuy tabb ci kaw nguur gu bëj-saalum, ni ñu ko indi woon ci kaw nguur gu bëj-gànnar. Mujjug benn-wàll ci rëdd yooyu ñépp, téereb Daniyel moo ko xamle ni mooy mujju mer mu mujj, walla mujju mer mu jëkk. Ci Daniyel, diir boobu dañu ko wone ni mooy jamono ji Yerusalem ak mbooloom ñi ñu wara dóor suuf, ci ñaari kàttan yu yàqkat yi, muy paganism ak papalism. Ñaari diir yooyu ñépp dinañu tàmbalee bi ñu song seeni dëkk yu mag, not leen, yàq leen, te yóbbu seeni waa dëkk ca ngaan ga.

Waaye ci Sekarya, baat bi ñuy wax ne “plummet” mooy njàngat bu ñu sos ci boole ñaari baat yu Ebraay. Baat bu jëkk bi mooy “eben”, te tekki na “tabax”, te itam tekki na “doj”. Mu ngi tekki “doju tabax”. Gannaaw loolu, ñu boole ko ak baat bu Ebraay bi di “bedîyl”, buy tekki “xaajale walla tasare”. “Plummet” bi ci Sekarya mooy doj wi ñuy tabax ci kawam te muy jur xaajale ak tasare. Xaajale boobu nekk na diggante ñaari xeet yu jaamu-kat; am na benn xeet buy bég bu ñu gisee doj wa, def ko boppu seen koñ, te tabax ci kawam, te am na beneen xeet bu ko gisul, bañ ko, tënt ci kawam, te mujj mu daanu ci seen kaw, ba noppi mu nekk seen doj-u-bopp walla seen doj-u-bammi. Benn xeet dafa fas kóllère ak dund, beneen bi fas kóllère ak dee.

Ci jaar-jaari Sakariya, Israayil gu mag yaa ngi génng Babilon ngir tabaxaat ak yeestal Yerusalem. Ñu sas Serubabel muy boroom-gorñ bi, te moo waroon saytu liggéey bi. Moom moo teg xeetu doxalin bi ca njalbéenu liggéey ba, te moo teg itam xeeru kawé bi, walla xeeru tējukaay bi, ca mujju liggéey ba. Serubabel tekki na “askanu Babilon”. Yépp ci waxi yonent yi dañuy fésal fan yu mujj

yi, te turu Serubabel mooy màndarga jaar-jaari yégleb malaaka bu jëkk ba, ba xeetu doxalin bi ñu ko tegée; te turam mooy itam màndarga yégleb malaaka bu ñetteel ba, ba ñuy teg xeeru kawé bi, walla xeeru tëjukaay bi. Feeñug tuuru Xel mu Sell mi, muy ci njëlbeen ba walla ci ñaareelu yëngu-yëngu ba, turu Serubabel moo koy tegtal (askanu Babilon), ndaxte moo di tegtal yégleb bi di woo maas bu mujj bi ci “askanu Babilon” ngir mu génn. Moo di tegtal yégleb Awa wa ci Guddi gi, gi amoon ci njëlbeen ba, te muy li bëgg a am ci mujju yëngu-yëngu bu mujj bi ci Yuuxu Réy bi.

Ñaari oliif yu ñaar yi, cari oliif yu ñaar yi, ak ñaar ñi ñu sol di ñu teewal yomb yi bi ñaari tubi wurus yi di tuur diwlin bi ci seen biir:

“Ñi ñuñul yi taxaw ci wetu Boroom bi moom mi moom suuf sépp, am nañu kër gi ñu mas a jox Seytaane ni kerub bu muuroon. Jaarale ko ci mbind mu sell yi wër gànguneem, Boroom bi dafa saxal jokkoo gu dul jeex ak waa suuf. Diwlinu wurus wi moo tektal yiw wi Yàlla di yokk lampe yi gëmkat yi ngir bañ a tàbbi te sànk. Bu fekkee ne diwlinu sell wii du ñëw jàppandikoo ak asamaan ci yégle yi Xelum Yàlla, doxalin yu bon yépp dinañu am kilifteef gu mat ci nit ñi.

“Yàlla dañuy ko toroxal bu nu jëllootul waxi jaamono yi mu nu yónni. Noonu lanu bañee diwur wurus wi mu bëggoon toy ci sunuy xol ngir jox ko ñi nekk ci lëndëm. Bu woote ba agsee ne: ‘Xoolleen, Boroom céet bi ngi ñëw; génnleen ngir dajé ak moom,’ ñi jëllootul diwur bu sell bi, ñi sàmmul yërmande Kirist ci seen xol, dinañu gis, ni janq yu ñàkk xel ya, ne waajalewuñu ngir dajé ak seen Boroom. Amuñu ci seen bopp kàttan gu ñuy manee amee diwur ja, te seen dund dañu tas. Waaye suñu ñaan Xelu Yàlla ju Sell ji, su nu di ñaan ak toroxte, ni Muse waxoon: ‘Won ma sa ndam,’ mbëggeel Yàlla dina fees ci sunuy xol. Jaarale ko ci paamp yu wurus yi, diwur wurus wi dees na ko jottali ci nun. ‘Du ci doole, du ci kàttan, waaye ci sama Xel, la Boroom Mbooloo yi wax.’ Ci nangu leer yu xëy yi jógé ci Jantub Njubte gi, doom Yàlla yi dañuy leer ni lampa yi ci àddina si.” Review and Herald, July 20, 1897.

Sakaryaa dafa yu bari laaj kan ñaar garab-olif yo doon, noonu mu jële xel ci xeetu simból yu wuute yi ñu jëfandikoo ngir ñaar seede yi. Sœur White moom day sant ñaar garab-olif yi ni ñoom ñaar seede yi ci Peeñu 11.

“Ci ñaari seede yaa ngi jëm, yonent bi dellu wax ne: ‘Ñoom nag ñoo di ñaari garabu oliw yi, ak ñaari kandil yi te taxaw ci kanam Yàlla suuf si.’” “Sa kàddu,” la taalib woy ya wax, “ab làmp la ci sama tànk, ak leer ci sama yoon.” Revelation 11:4; Psalm 119:105. Ñaari seede yi daan nañuy tekki Mbind mi Sell mi ci Kóllère gu Yàgg ga ak gu Bees ga. The Great Controversy, 267.

Sakariya bëggoon na xam kan ñaar ñi seede yii doon. Ci Réewum Farās bu ñu wax Révolution française, ñoom dañoo doon Kàddug Yàlla gu Yàgg ak gu Bees. Ñu teg leen ci misaalu Musaa ak Eliya, ñi mala mu jóge ci xott bu amul pënd moo reyoon ci mbedd mi. Ñoom dañuy tegtal liggéeyu Future for America bi ñu reyoon 18 Sulet 2020.

Ci njàlbéen wa ca saar bi, gannaaw ba ñu yee Zeqariya, bi ñu dajale yax yu wow ya nekk te dundeeguñu woon, Jibril laaj ko naan: «Lu nga gis?» Zeqariya nettali li mu gis, ba noppi mu laaj naan: «Lan lañuy wax yii, sama Boroom?» Jibril jàppale mboolem mbir mi ñu laaj, ci di tontu

laajub Zeqariya ak beneen laaj. Mu laaj Zeqariya naan: «Xamoo ndax lan lañuy wax yii?»
Gannaaw loolu Jibril tontu naan: «Lii mooy kàddug Aji Sax ji jëm ci Sorobabel, di wax ne: Du ci doole, du ci kàttan, waaye ci sama Xel rekk, kooku la Aji Sax ji Boroom mbooloom xare yi wax.»

Kàddug Boroom bi miñu jox Serubabel mooy ne: «Du ci doole, du ci kàttan, waaye ci sama Xel. Yow kan nga, yaw tund wu mag wi? Ci kanam Serubabel dinga nekk suuf su sella; te moom dina génne doju njalbéen ba ca kaw, ak xaacu yu ne: “Yërmande, yërmande ci moom.”»

Serubaabel, boroom bi, moo mel ni yonnent biy waajal yoon wi ci njalbéen ak ci mujjug jaar-jaar bi, kanam moomu tundu bi di wéy ba mel ni mbedd. Esayi jox na xam ne liggéeyu benn yonnent boobu mooy “jubalal sunu Yàlla yoon ci màndiñ ma,” te dina tax it “bépp xuru” “kawé.” Dina tax it “bépp tundu ak bépp doj” “suufe,” ndaxte “tundu gu mag” gi nekk kanamu boroom bi Serubaabel “dina wéy ba mel ni mbedd.”

Yoonuw “juróom ñaari yoon” bi William Miller yégle, Yàlla mo ko ko joxoon. Serubbabel dafay tekki William Miller mi teg doon dëkkal gu njëkk gi ci “juróom ñaari yoon” bi, te itam mooy tekki loxo yi “dinañu génne xeeru bopp bi” ak “yuuxu, ne, Yërmande, Yërmande ci moom.” Ñaari yoon yiñu wax baat bi “yërmande,” dafay tekki yoonuw Bëccëgu Guddi. “Yuuxu” bi dafay tekki benn yoon ak yoonuw jooy bu mag bu malaaka bu ñetteel bi, te “ne” bi dafay tekki Bëccëgu Guddi. Mbind mépp mi dafa aju ci yoonuw Bëccëgu Guddi. Dafay wax ci janq yi doon nelaw ci deewee ci mbedd yi ci Peeñu Yowaana fukk ak benn, mi jaar ci xuruge yax yu wow te wow. Dafay wax ci dekki gu bawoo deewee gu yax yu wow ya, te dafay wax itam ci wàllu yonent bi ci “fil à plomb” bi janq yu xel yi gis, te loolu tax ñuy bannexu.

Noonu Sàkkari wax na, “te itam.” “Te itam” mooy teg xët wu topp ci kaw xët wi jiitu. Loolu moo jème ci yoonu wax-u-yonent bi nekk ci “rëdd ci rëdd.” Waxtaan wi jiitu wonoon yokkute ca guddi diggante ga ci askanu Yàlla, ni ko Sàkkari di tektale. Waxtaan wi jiitu dafa di fàttali ay yoon yu bari bëgg-bëggu askanu Yàlla ci fan yu mujj yi ngir xam kan ñoom ñaari seede yi ci Peeñu 11. Waxtaan wi jiitu wonoon ne Serubabel dafay tektale liggéey bi ci njëlbéen ga, te itam liggéey bi ci yëngu-yëngu bu mujj bi. Mu wonoon ne “loxo” Serubabel (yi di tektale dooley nit) dañoo war a samp doju ndombo li ak doju kaw wi, waaye liggéeyu ay loxoom mooy, te mooy sax, ñu matale ko rekk ci dooley Yàlla ju Dimbalikat bi.

Waxtaan wi toppu ci gannaaw, te war nañu ko teg ci kow waxtaan wi jiitu, day wone ne bu “loxoyi Serubaabel” di jeexal liggéey bi, kon nit ñi Yàlla ci mujjug fan yi dinañu “xam ne Boroom bi” moo “yónnee” Jabraayil, kiy yégle leer gi, “ca” nit ñi Yàlla. Dinañu xam yoonu jukkoo ju asamaan, jëkk njàngale gi dees tekki ci njaxlaf ak Peeñug Yeesu Kirist. Bëggul ndaje ak liggéeyu Serubaabel, mooy bañ ndaje gi jóge ci Jabraayil, gi mu jële ci Kirist, te moom itam jot na ko ci Baay bi.

Noonu ñaari xeeti mąggkat yi ñu leen biral. Benn xeet bi “dafa xeeb bés bu ndaw yi?” Xeet bi ci des “dina bég” bu ñu “gisée filàmbaar bi ci loxoy Serubaabel ak ñoom ñaar-fukk ak benn ñaar,” yi “dii bët yi Yàlla Boroom bi, yiy daw wër addina bépp.” Ñi xeeb bés bu ndaw yi, dañuy xeeb liggéeyu taarix bi William Miller def, ni ko “filàmbaar bi” taxawloo. Ñu leen jàppale ak ñi bég bu ñu gisee “filàmbaar bi” ci loxoy Serubaabel. “Filàmbaar bi” ci Sakariya mooy doj wi ñuy tabax te muy jur xaroo. Benn xeet di xeeb “filàmbaar bi,” ndaxte bëggüñu gis ne “filàmbaar bi” ci loxoy

Serubaabel ànd na ak “ñoom ñaar-fukk ak benn ñaar.” Kàddu gi “juróom-ñaar” bi ànd ak “filàmbaar bi,” mooy benn baat bu Ebraay la, baat boobu lañuy tekki ne “juróom-ñaar yoon” ci Lewit gu ñaar-fukk ak juróom-benn.

Ba ci kaw loolu, Sàkkariyaat dellu waxaat ne bu mu yéewu, xamul kan ñaari seede yi di. Moo tax mu laajaat beneen yoon ne: «Lan mooy ñaari garabu oliif yii?» Mu dellu koy waxaat, di laaj ne: «Lan ñoo di ñaari càng oriif yii, yi jaar ci ñaari tuub yu wurus yi, di tuuru diwlin ji di wurus génne ci seen bopp?» Te Jibril dafa jëfandikoo laaj bi ngir fésal ko gën, dafa tontu laajub Sàkkariyaat ak beneen laaj ne: «Xamoo lan lañu di?» Ci loolu Sàkkariyaat ne: «Déedéet.» Noonu Jibril ne: «Ñii ñooy ñaari boroom ngóor-gi ñiñ xëcc, ñiy taxaw ci wetu Boroom suuf si bépp.»

Sàcc bi tàmbali ak Gabriyel di xëwəl Sakaraya ci nelawam. Kon nag, Sakaraya dafay tegu ci janq yi ñu xëwəl digg-guddi, te bu ñu xëwëlee janq yooyu, dañuy leen feeñal ni ñoo yor yëf gu tar ngir xam li ñaari seede yi nekk ci Peeñu Yàlla, sàcc fukk ak benn, di tekki. Téerey Biibël yépp da ñuy daje te jeex ci téereb Peeñu Yàlla. Yonent yépp ànd nañu ci benn xel ak benn wax, ndaxte Yàlla du boroom jaxasoo. Yonent yépp dañuy wax lu gën a bare ci fan yu mujj yi, ba ci fan yi ñu nekkoon.

Gabriel jëfandikoo yoonu Alfa ak Omega bi ci wone ne Serubabel mooy tàmbali te mooy jeexal liggéeyu tabax kër Yàlla gi. Liggéeyam miñ nañu ko ci teg doj wi ci suuf ba ca tàmbali ga, ak doj wu njëkk wi ci kaw ba ca mujj ga. Serubabel di tegtal yëngu-yëngu Millerites yi ak yëngu-yëngu Future for America.

Li Jibraayil jox Sakaryaa mooy ne liggéeyu yuuxu Guddi gi, muy ci yëngu-yëngu malaaka bu njëkk ba walla ci yëngu-yëngu malaaka bu ñetteel ba, mat na ak kàttanu Xel Mu Sell mi.

Bi ñu nekk dee ci mbedd mi, àddina bi bég ci seen yaram yu dee; waaye bi ñu dekkatee, kon àddina bi ragal, te ñoom itam ñu bég. Ñu bég ndaxte ñu gis filomba bu ñaari “juróom-ñaaari yoon” ya ci loxo Serubbabel. Filomba boobu mooy doj wi ñuy tabaxe ci kawam, miy séddale ku xam ak ku dof.

Sakariya waxul ne “juróom-ñaar,” waaye mu ne, “ñoom juróom-ñaar yooyu.” Ñu gis ñaari junni ak juróom-ñent fukki at ak ñaar fukki at yi ci tasaarug nit ñi. Kàddu gi ñuy tekki ne “juróom-ñaar” mooy benn kàddu gi it ñuy tekki ne “juróom-ñaar yoon” ci Lewetik 26, te muy tegtal “mboog mi” ci jaamub nguur, mi ñu yóbbu woon ci kaw nguur gi ci bëj-gànnaru ak ci bëj-saalumu Israyil. Téereb Danyeel di sàkku ne “ñoom juróom-ñaar yooyu” ay yëf yu jëkk ak yu mujj ci mer mii.

Doju ndombo wi William Miller tabaxoon mooy “juróom-ñaaari waxtu,” te doju kaw wi yëngu yoonetu ñetteel malaaka tabax mooy “juróom-ñaaari waxtu.” Ñi bég bu ñu gis “ñaar yooyu” ci xeexu xumbitu Midnight Cry bu fàn yu mujj yi, dinañu seede wërante ak tasare diggante lu tedd ak lu yàqu. Lu tedd dina bég bu ñu dugg ci benn ci matug, te lu yàqu dinañu xam lu tard ne amuñu diwlin bi di wàcc jaarale ko ci ñaari tuur yu wurus yi. Dëgg gi waral mbégteel ci benn mbooloo, mooy doj wu nit di fànjo ci beneen mbooloo, doonte sax ne ñépp ñi bëggoon a gis, manoon nañu ko gis.

Ni mel ni “juróom ñaari waxtu” doon na nattu ci njàlbéen ga ci atum 1856, ba Adandismu Filadelfiya di jàll ci Adandismu Laodise, noonu itam “juróom ñaari waxtu” dellu na nekk ab nattu

ci mujj ga, fa ngay sax ne Adandismu Laodise di jáll ci Adandismu Filadelfiya. Nattu bi ci njàlbéen ga dafa lajjoon ci 1863, ci bañ bi ñu bañee njàngale bu Biibël bi ci “juróom ñaari waxtu.” Ñi lajj nattu bi ci mujj ga ci 2023, dinañu ko def ngir seen bañ xperience bi paj mi laaj te “juróom ñaari waxtu” yi ci Léwitik saar 26 joxe ci melokaanam.

Li amoon nañ xam bu baax ne téereb Daniel dafa dëggal lëpp “juróom-ñaar waxtu yi”, bala nu tàmbalee seet xebaraar wax-u-Yàlla bi nekk ci juroom-benn baati yu njëkk yi ci téereb Daniel, ndaxte sarax 4 ak 5 ñoo jëm ci “juróom-ñaar waxtu yi”, te ñuy firndeel njàlbéen ak mujju ñaari bën yu rabu suuf si ci Apocalips 13.

Ci sunu xalaat ci juróom-benni ay bàtt yu njëkk yooyu ci juróom-ñaari atik bi ci njëkk wa, ci atik bu ci topp.

“Leer gi Yàlla joxoon Daniyeel, joxoon nañu ko ci lu ëpp ngir fan yii mujj yi. Peeñ yi mu gisoon ci wetu Ulai ak Hiddekel, dex yu mag ya ca Sinaar, léegi dañu ngi ci yoon wu mat, te lépp lu ñu waxoon lui xew dina yàggul ba am.”

“Xalaatleen xalis yu xeex yiifoon ci xeetu Yawut ya ba keroog bi ñu joxee yeneen-kàddu yi nekk ci Daniel.”

«Nañu joxe yeneen waxtu yu gën ci jàngg Biibël bi. Xamunu kàddu gi ni nu ko war a xame. Téereb Peeñu gi ubbee na ak ndigal buy ñu woo ngir nu xam njàngale yi mu ëmb. “Ku koy jàng barkeel na ci moom, te ñi dégg baat yi ci waxu yonent bii,” Yàlla wax na, “te di sàmm li ci bindu; ndaxte waxtu wi jege na.” Bu nu, ni ay nit ku nekk ci askan wi, xamee li téere bii di tekki ci nun, dees na gis ci sunu biir yépp benn yeasal gu mag. Xamunu bu baax njàngale yi muy jàngale, doonte ndigal gi ñu nu jox ngir seet te jàng ko.»

“Ca jamono, ay jàngalekat yi daan wax ne Daniyel ak Peeñ mi ay téere yu tëj lañu, te nit ñi dëddu leen. Yàlla boppam jël na loxo ba dindi sëru boobu ci wàll yii ci Kàddugam, sëru boobu moo taxoon ñu bare doon gis ni am na kumpa gu leerul ba tax ñu bañ koo yékkati. Tur wi sax, ‘Peeñ’, weddi na wax ji ne téere bu tëj la. ‘Peeñ’ mooy ne lu am solo dañu koy feeñal. Dëgg yi nekk ci téere bii, ñeel nañu ñiy dund ci fan yu mujj yii. Nun taxaw nanu, ñu dindi sëru bi, ci barab bu sell bu mbirum yoonu Yàlla yi. Warunu taxaw bitim-rekk. Danu wara dugg, waaye du ak xalaat yu yomb, yu ñàkk worma, mbaa ak tànk yu gaaw te yàqu; waaye ak worma ak ragal Yàlla. Nu ngi jege jamono ji ay waxi yonent yi nekk ci téereb Peeñ mi di àgg ci mat.”

Testimonies to Ministers, 113.